МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури та мистецтв
Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено
на засіданні кафедри театрознавства та
акторської майстерності
факультету культури та мистецтв
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08. 2024 р.)

Гарант ОПП «Акторське мистецтво
драматичного театру і кіно»

доц. Мирослава ЦИГАНИК

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни **«Теорія і практика хорового співу»,**

що викладається в межах ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
з спеціальності 026 «Сценічне мистецтво»

Львів 2024

Назва курсу	**Теорія і практика хорового співу**
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка М. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 02 Культура і мистецтво Спеціальність 026 Сценічне мистецтво (Акторське мистецтво драматичного театру і кіно)
Викладачі курсу	МЕЛЬНИЧУК Оксана Йосифівна, заслужений працівник культури України, доцент кафедри музикознавства та хорового мистецтва
Контактна інформація викладачів	oksana.melnychuk@lnu.edu.ua meloksa18@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Вівторок, четвер 13.10 - 13.30 Також можливі он-лайн консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	http://kultart.lnu.edu.ua/course/teoria i praktyka khorovoho spivu
Інформація про курс	Дисципліна **«Теорія і практика хорового співу»** є нормативною навчальною дисципліною зі спеціальності 026 Сценічне мистецтво освітньої програми «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно» першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в I-II семестрах, 90 годин, в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).
Коротка анотація курсу	Теорія та практика хорового співу це комплексна дисципліна, що вивчає теоретичні основи музичної грамоти та їх практичне застосування у хоровому співі; розвиває слухові та вокально-хорові навики, підвищує гостроту гармонічного та мелодичного слуху, покращує інтонацію, почуття ритму, музичну пам'ять. За час навчання студенти оволодівають співом в ансамблі, хорі; ознайомлюються з кращими зразками національної та зарубіжної хорової спадщини. У майбутніх акторів прищеплюється любов до пісенного хорового мистецтва як важливого елементу всієї музичної культури.
Мета та цілі курсу	**Метою** курсу є вивчення основ музичної грамоти та їх практичного застосування у формуванні навичок вокально-хорового співу для виховання співака-ансамбліста, що є однією зі складових системи різнобічної освіти майбутнього українського актора, розвиток творчих здібностей, прищеплення гарного художнього смаку через практичне ознайомлення з хоровим репертуаром різних жанрів, епох та національних композиторських шкіл, еволюція їх музично-естетичного інтелекту. **Ціллю** вивчення дисципліни є підготовка майбутнього фахівця до професійної акторської роботи; закріплення здобутих знань, умінь та навичок професійно-практичної підготовки
Література для вивчення дисципліни	**Основна література**: 1. Калашник М. Уроки елементарної теорії музики : навч. посібник для муз. навч. закладів культури і мистецтв України. Вид. 3-тє, випр. і доп. Х.: Видавничий будинок «Фактор», 2011. 352 с. 2. Музична грамота // Укладачі: Амосова Н. В. Казак І.І. Навчально-методичний посібник із сольфеджіо та теорії музики для учнів 1-7 класів дитячих музичних шкіл. Рівне, 2007. 96 с. 3.Павленко Т. Сольфеджіо (на основі українських народних пісень). К., «Музична Україна», 2011. 112с

4.Плющик Є. В., Омельчук В. В., Федорченко В. К. Лекції з курсу «Хорознавство» 1-е вид. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 191 с.
5.Смаглій Г., Маловик Л. Основи теорії музики: підручник для навч. закладів освіти, культури і мистецтв. 3-тє вид., доп. і перероб. Харків, 2005. 384 с.
6.Смаглій Г.А. Теорія музики. Х. : Вид-во «Ранок», 2013. 392 с.
7.Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : навчальний посібник. Видання третє, доповнене. Харків : ХНПУ, «Федорко», 2018. 212 с.

Додаткова література:

1.Антків М., Міщук І. Сольфеджіо. Одноголосся. Львів: ТзОВ «Колір ПРО», 2015. 416 с.
2.Антків Ю. Сольфеджіо. Одноголосся. На основі української народної пісні (Ноти) Львів: Видавець Тетюк Т. В. , 2014. 124 с.
3.Базиликут Б.О. Орфоепія в співі: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2001. 126 с..
4.Бень Г. Методика вокального виховання майбутнього актора драматичного театру/ Галина Бень // Науково – методичний збірник. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету Імені Івана Франка, 2016.
5.Газінський В., Дабіжа К. Навчальний хор: навчальнометодичний посібник. Вінниця : Розвиток, 2012. 223 с
6.Мельничук О. Хоровий спів як важливий елемент формування духовно-моральної та естетичної культури молоді (до 20-річчя творчої діяльності дівочого хору «Ліра¬ ЛНУ імені Івана Франка). *Мистецька культура: історія, теорія, методологія:* тези доповідей VIII Міжнар. наук. конф. (Львів, 20 листоп. 2020 р.) / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаника, Ін-т досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів ; ред.упоряд.: Л. Купчинська, О. Осадця; відп. ред. Л. Сніцарчук. Львів, 2020. С. 94–96.
7.Мельничук О. Духовна музика в контексті репертуарної політики молодіжного хору. *Мистецька культура: історія, теорія, методологія:* доп. та повідомл. IX Міжнар. наук. конф. (Львів, 19 листоп. 2021 р.) / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаника, Ін-т досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів; ред.-упоряд.: Л. Купчинська, О. Осадця; відп. ред. Л. Сніцарчук. Львів, 2021. С. 108–112.
8. 55 творів для дитячого хору, написаних у формі канону. /Укладачі Є. Карпович, С. Карпович, Н.Манько, Г. Слобода. Львів: ТеРус, 2010. 60 с.
9. Співає «Ліра» : збірник хорових творів / упоряд. О. Мельничук. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 160 с.
10..Хрестоматія хорового співу / упор. О. І. Максимович. Львів: Афіша, 2005. 205 с.
11.Чучман В. Ліричні та жартівливі пісні в обробці для дитячоюнацького хору. З репертуару вокальної групи «Чорнобривці» Львівського мистецького центру «Веселі черевички»: навчально-методичний посібник. Львів : Растр-7, 2021. 124 с.

	12.Яремчук О. М., Підгаєцька І. В., Мацієвська Л. В. Робота з вокально-виконавським колективом: навчальний посібник для здобувачів ЗВО спеціальності «Музичне мистецтво» : Житомир, 2023. 120 с. **Інформаційні ресурси:** 1.Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського http://www.nbuv.gov.ua/ 2.Бібліотека українських підручників http://pidruchniki.ws/ 3.Ukrainian Scores – електронна бібліотека нот українських композиторів. URL: https://ukrainianlive.org/ 4.Нотна бібліотека «Дударика». URL: http://library.dudaryk.ua/
Тривалість курсу	I-II семестри
Обсяг курсу	Всього 90 год. З них - 64 годин аудиторних практичних занять та 26 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен буде: 1.Обирати, аналізувати та інтерпретувати художній твір для показу (демонстрації), самостійно обирати критерії для його оцінки. (ПР08). 2.Обирати художні засоби, необхідні для відтворення креативного задуму при реалізації сценічного твору (проєкту) (ПР22). 3.Оперувати специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими, монтажно-композиційними, сценарно-драматургічними) при створенні та виробництві сценічного твору (ПР23). **Знати:** • основні теоретичні положення музичної грамоти та їх практичне застосування; • основні елементи слухового аналізу; • теоретичні основи запису хорових партитур; • процес співацького дихання, звукоутворення; • основні засади хорової культури; • вокально-хоровий лексикон. **Вміти:** • володіти вокально-хоровими навиками, передбаченими програмою курсу; • практично використовувати комплекс знань, отриманих при вивченні теоретичного матеріалу ; • виразно і на достатньому технічному рівні показати знання своїх хорових партій у тому чи іншому творі, що вивчався протягом року; • співати по руці диригента (розуміти мову диригентських жестів); • на основі розвинутого вокального слуху аналізувати свій спів та спів своїх товаришів; • самостійно працювати над удосконаленням свого співочого голосового апарату. Цей освітній компонент забезпечують загальні та фахові компетентності, а саме ЗК03. ЗК07, СК05, СК18, СК19
Ключові слова	Музична грамота, хор, хоровий спів, вокально-хорові навики, партитура, репертуар.
Формат курсу	Очний
	Основною формою роботи курсу є практичне засвоєння теоретичних положень музичної науки шляхом опанування вокально-хорових

	навичок через хоровий спів, виконання письмових завдань (аудиторних та домашніх), сольфеджування репертуарних хорових творів та слухового аналізу. Лекційний матеріал зводиться до коротких коментарів та теоретичних вступів до практичних занять. Додатково - проведення консультацій для кращого розуміння та закріплення тем.
Теми	***СХЕМА КУРСУ**
Підсумковий контроль, форма	Залік (не диференційований) в кінці І семестру, усний. Іспит в кінці 2 семестру - у вигляді теоретичного опитування та концертного виступу.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття та розуміння даного курсу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Групові заняття, що передбачають вивчення теоретичних засад музичної грамоти та практичного їх засвоєння на прийомах хорового виконавства через спів хорових партій, усний їх розбір при наявності наочних методів (показ твору, вокально-хорових навичок), репродуктивної бесіди, інтегрованих та інтерактивних методичних прийомів, слухання музики, презентації, відео та аудіо фіксації.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання аудиторії з постійним доступом до мережі Інтернет, диригентський пульт, фортепіано, навчально-методична та нотна література.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: **1-й семестр** – поточна успішність, що передбачає практичні заняття та самостійну роботу і становить максимальну кількість 100 балів: - практичні заняття: максимальна кількість – 80 балів, - самостійна робота здобувачів – 20 балів. Залік на основі поточної успішності і становить максимальну кількість 100 балів. **2-й** семестр – поточна успішність передбачає практичні заняття та самостійну роботу і становить максимальну кількість 50 балів: -практичні заняття: максимальна кількість балів – 32; -самостійна робота здобувачів-18 балів; Екзамен – максимальна кількість 50 балів. Підсумкова максимальна кількість балів визначається результатами поточного оцінювання та екзамену і становить максимальну кількість 100 балів. **Академічна доброчесність:** очікується, що роботи студентів будуть виконані самостійно. Втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, які визначено для виконання усіх видів робіт, і які передбачені у межах курсу. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до

використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Критерії оцінювання знань студентів	**Бали рейтингу**	**Макс. к-сть балів**
1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях		
Критерії оцінювання (I сем. 16 занять на 4,4 бали = 70 балів; II сем. 16 занять на 2 бали = 32 бали)	**I семестр макс. 80 балів**	**II семестр макс. 32 балів**
Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних та письмових відповідей. Всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, пов'язаних з основами музичної грамоти та опануванням вокально-хорових навичок. Репертуарні твори виконує без помилок.	**80**	**32**
Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних та письмових відповідей. Але при сольфеджуванні бракує точного інтонування, допускаються незначні помилки при вирішенні письмових завдань.	**60**	**24**
Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, проте недостатньо систематично працює над його вивченням, допускає окремі суттєві неточності та помилки при виконанні репертуарних творів, припускається інтонаційних та ритмічних похибок.	**40**	**16**
Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, не систематично працює над його вивченням, поверхнево викладає його під час усних, письмових відповідей. При виконанні хорових партій допускає суттєві інтонаційні та ритмічні неточності та помилки.	**20**	**8**
Студент не володіє матеріалом.	**0**	**0**
2. Самостійна робота студентів (СРС)		
Критерії оцінювання	**I семестр макс. 20 балів**	**II семестр макс. 18 балів**

	Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. За результатами виконаних завдань (гра хорових партій на ф-но, сольфеджування партій з тактуванням, спів хорових партій з відповідною динамікою, штрихом, вивчення літературного тексту хорового твору):		
	• студент у повному обсязі, вчасно і згідно з вимогами виконав завдання, вільно володіє навчальним матеріалом	***20***	***18***
	• студент достатньо повно, вчасно і згідно з вимогами виконав завдання, але не зовсім вільно володіє навчальним матеріалом	***15***	***13***
	• студент у цілому виконав завдання, з порушенням термінів або вимог	***10***	***8***
	• студент не в повному обсязі виконав завдання, з порушенням термінів і вимог	***5***	***4***
	• студент не опрацював самостійно завдань і не володіє матеріалом	***0***	***0***
	3. Екзамен		
	Критерії оцінювання	**Макс. 50 балів**	
	Студент в повному обсязі володіє теоретичними та практичними знаннями, навичками і вміннями, які необхідні в процесі хорового співу та концертного виконання програми. На належному фаховому рівні демонструє опанування прийомів і методів ансамблевого співу, виконання хорових партій, артистизм і сценічну культуру.	**50**	
	Студенти достатньо повно володіють теоретичними та практичними знаннями, навичками і вміннями, які необхідні для концертного виконання програми. Але під час виступу допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	**49-40**	
	Студенти в цілому володіють теоретичними та практичними знаннями, навичками і вміннями, які необхідні для концертного виконання програми. Але під час виступу не демонструють глибокого знання своєї хорової партії , яскравого артистизму, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.	**39-30**	
	Студенти не в повному обсязі володіють теоретичними та практичними знаннями, навичками і вміннями, які необхідні для концертного виконання програми. Демонструють поверхневе опанування вокально-хоровими навичками, недостатній рівень виконання хорових партій, артистизму, допускаючи при цьому суттєві неточності.	**29-20**	
	Студент частково володіє теоретичними та практичними знаннями, навичками і вміннями, які необхідні для концертного виконання програми. Під час виступу не в змозі продемонструвати більшість вокально-хорових навиків, виконання більшості хорових партій, артистизм і сценічну культуру, допускаючи при цьому суттєві помилки.	**10-19**	
	Студент мінімально володіє навчальним матеріалом, припускається багатьох суттєвих неточностей та помилок при співі хорових партій та не готовий брати участь у концертному виступі.	**9-0**	
	Загальна кількість балів по завершенні навчання дисципліни	**100**	
Питання для іспиту	I. **Теоретична частина.** 1. Звук. Властивості звуку. Музична система та її звукоряд. 2. Темперований стрій. Октава, назви октав. Тон і півтон.		

	3. Нота. Нотний стан. Ключі. Назви звуків по складовій та буквенній системах. 4. Тривалості нот. Основні різновиди тривалостей, їх властивості та запис. 5. Пауза в музиці Різновиди пауз. Знаки скорочення нотного запису. 6. Основні види подовження тривалостей та їх властивості. 7. Сильні та слабі долі. Ритм. Метр. 8. Розмір. Такт. Основні розміри. Затакт. 9. Альтерація. Знаки альтерації та їх властивості. 10. Ключові та зустрічні знаки альтерації. Енгармонізм звуків. 11. Інтервал. Форми застосування інтервалу. 12. Різновиди інтервалів та їх обернення. 13. Лад. Види ладів. Мажор. Побудова мажорної гами. 14. Лад. Види ладів. Мінор. Побудова натуральної мінорної гами. 15. Мінор. Види мінору. 16. Тональність. Складові назви тональності. Паралельні та однойменні тональності. 17. Співзвуччя. Акорд. Тризвук. Види тризвуків та їх будова. 18. Мажорний і мінорний тризвуки. Їх обернення. Головні тризвуки. 19. Септакорд та його види. Домінантсептакорд. 20. Темпи в музиці та їх позначення. Метроном. Агогіка. 21. Динамічні відтінки (сталі та рухомі). 22. Перечислити вокально-хорові навички, необхідні для правильного співу. 23. Дикція та артикуляція. 2 24. Пояснити значення слів - діапазон, теситура, резонатори, фальцет. **ІІ. Практична частина.** 1. Побудувати і заспівати від основних звуків у висхідному або низхідному положенні різновиди інтервалів, акордів, ладів (за вимогою викладача). 2. Визначити на слух види ладів, інтервалів, акордів. 3. Виразно і на достатньому технічному рівні показати знання своїх хорових партій у тому чи іншому творі, демонструючи володіння вокально-хоровими навичками, передбаченими програмою курсу. **Концертне виконання хорового репертуару, що вивчався протягом навчального року.**
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ ЗМ І. Музична фонетика та морфологія.

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостій-на, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1 тиждень / 2 год	**Тема 1. Музична система. Стрій. Основи нотної графіки (6год.).** Предмет курсу, його мета і завдання, структура. Музичний звук та його властивості. Звукоряд як основа музичної системи. Діапазон, регістри. Октавна система. Основні щаблі звукоряду, їх складова та буквена назви. Графічні позначення звуків. Нотний стан Аколада та її види. Основні ключі: скрипковий і басовий.	Практичне заняття Самостійна робота – 0, 5 год	1.Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. Х., 2007. – 352с 2.Павленко Т. Сольфеджіо (на основі українських народних пісень). – К., «Музична Україна», 2011. – 112с 3.Смаглій Г .Маловик Л. Основи теорії музики Харків, 2005. – 384 с.	1.Написання нот у скрипковому та басовому ключах. 2.Перепис мелодії зі скрипкового ключа в басовий і навпаки. 3.Узапропонованому музичному зразку підписати назви звуків за буквеною та складовою системами.	До наступного заняття
2 тиждень / 2 год.	Розташування звуків на нотному стані у скрипковому та басовому ключах. Темперований стрій. Півтон, тон.	Практичне Самостійна робота – 1 год		1.Вказати тони і півтони у заданій вправі.	До наступного заняття
3 тиждень / 2 год	Альтерація, її різновиди та властивості. Енгармонізм звуків	Практичне Самостійна робота – 1 год	Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. – Х., 2007. – 352с	1.Зробити енгармонічні заміни вказаних звуків.	До наступного заняття
4 тиждень / 2 год	**Тема 2. Метр, ритм, розмір (4 год.).** Ієрархічна система тривалостей нот. Властивості і запис. Пауза у взаємозв'язку з нотними знаками. Основні види подовження тривалостей та пауз (крапка, ліга, фермата).	пр Самостійна робота – 1 год активне	1. Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. – Х., 2007. – 352с 2. Павленко Т. Сольфеджіо (на основі українських народних пісень). – К., «Музична Україна», 2011. – 112с 3.Смаглій Г .Маловик Л. Основи теорії музики Харків, 2005. – 384 с.	1.Запис музичного звукоряду різними тривалостями. 2.Графічна заміна нотних тривалостей відповідними паузами. 3.Завдання на групування ритмічних тривалостей нот.	До наступного заняття
5 тиждень / 2 год.	Наголошені (сильні) та ненаголошені (слабкі) долі. Такт і тактова риска. Метр Розмір. Ритм. Прості розміри. Правопис і тактування. Затакт, синкопа, їх основні різновиди**.** Знаки скорочення нотного письма.	Практичне Самостійна робота – 1 год	1.Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. – Х., 2007. – 352с. 2.Смаглій Г .Маловик Л. Основи теорії музики Харків, 2005. – 384 с.	1.Завдання на групування ритмічних тривалостей нот з використанням затакту, синкопи.	До наступного заняття
6 тиждень / 2 год. .	**Тема 3.Оволодіння вокально-хоровими навиками (2 год.).** Співоча постава. Вироблення єдиного типу співацького	практичне Самостійна робота – 0, 5 год	1.Стахевич О. Основи вокальної педагогіки. Суми, 2002. 91 с. 2. .Плющик Є. В., Омельчук В. В., Федорченко В. К. Лекції з курсу «Хорознавство¬. 1-е	Опрацювання теоретичного матеріалу згідно теми.	До наступного заняття

	дихання. Особливості фаз фізіологічного та співочого дихання. Одночасний вдих по руці диригента.. Дихання на початку твору, між музичними фразами. Значення подовженого видиху. *Звукоутворення.* Форми співочого звукоутворення: академічна, народна, естрадна. Основні засади єдиної (академічної) манери співу. М яка і тверда атаки звуку. Вивчення прийомів співу legato, non legato.		вид. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 191 с. 3.Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків : ХНПУ, «Федорко». 2018. 212 с.		
7 тиждень / 2 год.	**Тема 4. Інтервали. Структурні та фонічні властивості (6 год.).** Музичний інтервал. Форми застосування: (мелодична, гармонічна). Походження та умовне позначення. Назва та вид інтервалу Різновиди інтервалів та їх обернення. Особливості структурних змін інтервалу. Консонуючі та дисонуючі інтервали. Інтервали: чиста прима та чиста октава. Властивості. Звучання та позначення на письмі. Інтервал секунда. Стильові аналогії. Будова та звучання. Септима як обернення інтервалу секунди. Структурні та фонічні властивості малої та великої септими.	практичне Самостійна робота – 1 год	1.Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. – Х., 2007. – 352с 2.Павленко Т. Сольфеджіо (на основі українських народних пісень). – К., «Музична Україна», 2011. – 112с 3.Смаглій Г.А. Теорія музики. – Х. : Вид-во «Ранок», 2013. – 392 с.	1.Побудова інтервалів та їх обернень від заданих звуків. 2.Розбір інтервалів за визначеною схемою:тонова і ступенева величини; основа і вершина інтервалу; вид інтервалу (гармонічний, мелодичний); звукова характеристика (консонанс, дисонанс). 4. Спів інтервалів у висхідному та низхідному видах.	До наступного заняття
8 тиждень / 2 год.	Інтервал терція та її різновиди. Характеристика будови та фонізму. Інтервал секста як обернення терції. Характеристика будови і фонічних особливостей.	Практичне Самостійна робота – 1 год	1.Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. – Х., 2007. – 352с 2. Музична грамота // Укладачі: Амосова Н. В. Казак І.І. Навчально-методичний посібник із сольфеджіо та теорії музики для учнів 1-7 класів дитячих музичних шкіл. – Рівне, 2007. – 96 с. 3.Смаглій Г .Маловик Л. Основи теорії музики Харків, 2005. – 384 с	Побудова та спів інтервалів у висхідному та низхідному видах	До наступного заняття
9 тиждень / 2 год.	Особливості будови та звучання інтервалів чистої кварти і чистої квінти. Видозміни інтервалів: тритон як збільшена кварта та зменшена квінта.	практичне Самостійна робота – 1 год	1.Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. – Х., 2007. – 352с 2.Павленко Т. Сольфеджіо (на основі українських народних пісень). – К., «Музична Україна», 2011. – 112с	Побудова та спів інтервалів у висхідному та низхідному видах	До наступного заняття

			3.Смаглій Г .Маловик Л. Основи теорії музики Харків, 2005. – 384 с		
10 тиждень / 2 год.	**Тема 5. Інтонація та стрій. Хоровий ансамбль (2 год.).** Унісон хору, партії. Свідоме відчуття ладу. Спів одноголосся, простого дво-, триголосся. Ансамбль як повне злиття голосів за силою, тембром, манерою співу як в окремій партії хору, так і у всьому хорі. Одночасний початок співу і закінчення по руці диригента.	Практичне Самостійна робота – 0,5 год	1.Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с. 2.Стахевич О. Основи вокальної педагогіки. Суми, 2002. 91 с.	1.Сольфеджування музичних вправ (фрагментів репертуарних творів). 2.Опрацювання теоретичного матеріалу згідно теми.	До наступного заняття
11 тиждень / 2 год.	Види хорового ансамблю: тембровий, ритмічний, динамічний. Вироблення навику слухати при власному співі своїх сусідів, партію і хор в цілому.	практичне Самостійна робота – 0,5 год	1.Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с. 2.Стахевич О. Основи вокальної педагогіки. Суми, 2002. 91 с.	1.Сольфеджування музичних вправ (фрагментів репертуарних творів). 2.Опрацювання теоретичного матеріалу згідно теми.	До наступного заняття
12 тиждень / 2 год.	**Тема 6. Музичні лади. Мажор (6 год.).** Характеристика будови та звучання мажорної гами. Стійкі та нестійкі звуки та їх розв'язання. Головні та побічні щаблі ладу. Тональність як висотне положення ладу. Назва тональності як її визначальна характеристика. Ключові знаки та їх властивості. Правила вживання зустрічних (випадкових) знаків.	Практичне Самостійна робота – 1 год	1.Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. – Х., 2007. – 352с 2. Смаглій Г.А. Теорія музики. – Х. : Вид-во «Ранок», 2013. – 392 с.	1.Побудова мажорних гам від заданих звуків. 2.Визначення головних і побічних щаблів ладу у запропонованому музичному зразку. 3.Спів гам, головних та побічних щаблів, розв'язання нестійких щаблів у стійкі.	До наступного заняття
13 тиждень / 2 год.	**Мінор.** Характеристика будови та звучання натуральної мінорної гами. Порівняльна характеристика з натуральним мажорним звукорядом. Стійкі, нестійкі, ввідні щаблі ладу. Види мінору. Характерні риси будови та звучання. Однойменні та паралельні тональності.	практичне Самостійна робота – 1 год	1.Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. – Х., 2007. – 352с 2.Павленко Т. Сольфеджіо (на основі українських народних пісень). – К., «Музична Україна», 2011. – 112с 3. Смаглій Г.А. Теорія музики. – Х. : Вид-во «Ранок», 2013. – 392 с.	1.Побудова та спів 3-х видів мінорної гами від різних звуків ладу. 2.Пошук паралельних тональностей від заданих. 3.Опрацювання інтонаційних вправ (фрагментів репертуарних хорових творів) з подальшим їх вивченням напам'ять	До наступного заняття
14 тиждень / 2 год.	**Тема 7. Акорди (4 год.).** Акорди терцової будови та їх різновиди: тризвуки, септакорди, нонакорди та ін. Тризвук: мажорний та мінорний. Характерні риси будови.	Практичне Самостійна робота – 1 год	1.Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. – Х., 2007. – 352с 2.Павленко Т. Сольфеджіо (на основі українських народних пісень). – К., «Музична Україна», 2011. – 112с	1.Побудова 4-х видів тризвуків від заданих звуків. 2.Побудова обернень мажорного та мінорного тризвуків. 3.Побудова тризвуків з визначенням	До наступного заняття

	Складові звуки тризвуку: основний, терцовий, квінтовий. Обернення тризвуків: секстакорд, квартсекстакорд. Їх структурні і фонічні властивості. Консонуючі та дисонуючі тризвуки. Збільшені та зменшені тризвуки. Головні тризвуки ладу та їх обернення.		3. Смаглій Г.А. Теорія музики. – Х. : Вид-во «Ранок», 2013. – 392 с.	тональностей як T, S, D. 4. Спів тризвуків від звуків та в тональностях.	
15 тиждень / 2 год.	Септакорд та його різновиди: малий, великий, зменшений. Складові звуки септакорду: основний, терцовий, квінтовий, септимовий. Структурні та фонічні властивості.	Практичне Самостійна робота – 1 год	1.Калашник М. Уроки елементарної теорії музики. – Х., 2007. – 352с 2. Смаглій Г.А. Теорія музики. – Х. : Вид-во «Ранок», 2013. – 392 с.	1.Побудова домінантсептакорду з розв'язанням від звуку та в тональності. 5.Спів септакордів від звуків та в тональностях.	До наступного заняття
16 тиждень / 2 год.	**Тема 8.** Хорова дикція. Художня виразність виконання.	Практичне	1. 1.Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с. 2.Стахевич О. Основи вокальної педагогіки. Суми, 2002. 91 с	1.Вправи для розвитку артикуляції, дикції. Скоромовки. 2.Визначення кульмінацій у музичних зразках (фрагментах репертуарних творів).	До наступного заняття

СХЕМА КУРСУ ЗМ ІІ: удосконалення набутих навиків

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостій-на, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1 тиждень / 2 год	**Тема 1. Співоче дихання (4 год.).** Види дихання, залежно від штриха, звуковедення та характеру твору. Коротке дихання між музичними фразами, не розділеними паузами. Вироблення вдиху у творах більш повільних і швидких темпах.	Практичне Заняття Самостійна робота – 1 год	1.Єгоров О.М. Теорія і практика роботи з хором. – К.: Музична Україна, 2007. − 132 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник). 2.Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с.	Відпрацювання прийому «ланцюгового" дихання у репертуарних творах.	До наступного заняття
2 тиждень / 2 год.	Значення «опори» дихання у співі. «Ланцюгове» дихання при рухомій динаміці (крещендо, димінуендо).	Практичне Самостійна робота – 0,5год.	1.Стахевич О. Основи вокальної педагогіки. Суми, 2002. 91 с 2.Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с.	Опрацювання теми на прикладі репертуарних творів.	До наступного заняття
3 тиждень	**Тема 2. Звукоутворення.**		1.Стахевич О. Основи вокальної педагогіки. Суми, 2002. 91 с	Опрацювання теми на прикладі	До наступного заняття

2 год.	**(6 год.).** Звучання хорових партій у різних теситурних умовах. Вирівнювання, згладження регістрів, перехідні звуки. Фальцет. Загальне розширення діапазону і регістрів.	Практичне Самостійна робота – 1 год.	2. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с.	репертуарних творів.	
4 тиждень / 2 год	Удосконалення кантилени співу. Роль резонаторів у звукоутворенні та тембровому забарвленні голосу. Головні та грудні резонатори та їх практичне застосування. Вироблення визначальних тембрових якостей звучання кожної хорової партії. Забарвлення звуку в залежності від характеру і стилю твору. Філірування звуку. «Висока» вокальна позиція звуку.	Практичне Самостійна робота – 1 год.		Опрацювання теми на прикладі репертуарних творів.	До наступного заняття
5 тиждень / 2 год.	Розвиток технічної рухливості голосів. Засвоєння співу на стакато. Охорона співацького голосу.	Практичне Самостійна робота – 1 год.	1.Стахевич О. Основи вокальної педагогіки. Суми, 2002. 91 с 2.Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с.	1.Вправи на засвоєння співу на staccato. 2. Опрацювання інтонаційних вправ (фрагментів репертуарних творів з подальшим їх вивченням напам’ять).	До наступного заняття
6 тиждень / 2 год.	**Тема 3. Музична термінологія (2 год.).** Темпи: повільні, помірні, швидкі. Динаміка: постійна та рухома. Агогіка. Звучання *p, pp* з опорою на диханні і повнозвучне *ff,* основане на емоційно-виразному розкритті художнього образу твору. Якісне виконання штрихів, затримка на окремих звуках, виконання subito piano, subito forte.	Практичне Самостійна робота – 1 год.	1.Єгоров О.М. Теорія і практика роботи з хором. – К.: Музична Україна, 2007. − 132 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник). 2. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с.	Опрацювання теми.	До наступного заняття

7 тиждень / 2 год.	**Тема 4. Інтонація та стрій (8 год.).** Основні принципи зонного інтонування – важливого фактору чистоти хорового строю. Гармонічний стрій. Спів триголосся (при можливості – перехід до чотириголосся). Вдосконалення навичок співу a capella, досягаючи свободи і точності інтонування.	Практичне Самостійна робота – 1 год.	1.Єгоров О.М. Теорія і практика роботи з хором. – К.: Музична Україна, 2007. − 132 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник). 2. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с.	Опрацювання теми на музичному матеріалі репертуарних творів.	До наступного заняття
8 тиждень / 2 год.	Вирівнювання строю в акорді. Основні правила інтонування гармонічного строю. Виховання вокального слуху, при якому присутній самоконтроль та контроль за співом своїх товаришів.	Практичне Самостійна робота – 0,5 год.			До наступного заняття
9 тиждень / 2 год.	Спів на mormorando – прийом для збирання звуку. Його практичне застосування. Види атак звуку: м'яка, тверда, придихова.	Практичне Самостійна робота – 0,5 год.			До наступного заняття
10 тиждень / 2 год.	Робота над штрихами легато, нон легато. Культура звуку.	Практичне Самостійна робота – 0,5 год.	Плющик Є. В., Омельчук В. В., Федорченко В. К. Лекції з курсу «Хорознавство¬. 1-е вид. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 191 с.	Опрацювання теми на прикладі репертуарних творів.	До наступного заняття
11 тиждень / 2 год.	**Тема 5. Хоровий ансамбль (8 год.).** Виховання врівноваженості всіх компонентів хорового звучання у творах поліфонічного викладу, динамічної гнучкості в хорах гармонічного та гомофонно-гармонічного складу. Зіставлення ансамблю хору і партій соліста, акомпанементу і хору, врівноваженості хорових партій у гармонічному співзвуччі.	Практичне Самостійна робота – 1 год.	1.Єгоров О.М. Теорія і практика роботи з хором. – К.: Музична Україна, 2007. − 132 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник). 2. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с.	Опрацювання теми на музичному матеріалі репертуарних творів.	До наступного заняття
12 тиждень / 2 год.	Тембровий ансамбль у партії і в хорі. Вміння використовувати темброві характеристики голосу в творах, різних за змістом і художньо-образним характером.	Практичне Самостійна робота – 0,5 год.	Плющик Є. В., Омельчук В. В., Федорченко В. К. Лекції з курсу «Хорознавство¬. 1-е вид. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 191 с.		До наступного заняття
13 тиждень / 2 год.	Частковий та загальний ансамбль хору. Значення єдиної манери звукоутворення для	Практичне Самостійна робота – 1 год.	1.Єгоров О.М. Теорія і практика роботи з хором. – К.: Музична Україна, 2007. − 132 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв	Опрацювання теми на музичному матеріалі	До наступного заняття

	досягнення загального хорового ансамблю. Академічна манера співу як найбільш сприятлива для досягнення ансамблю в хорі.		Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник). 2. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с.	репертуарних творів.	
14 тиждень / 2 год.	Ритмічний ансамбль. Особливі види ритмічного поділу: тріоль, дуоль, квартоль, квінтоль. Характеристика співвідношення з основним поділом тривалостей. Правила запису	Практичне Самостійна робота – 1 год.	1.Єгоров О.М. Теорія і практика роботи з хором. – К.: Музична Україна, 2007. − 132 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник). 2. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с.	Опрацювання теми на музичному матеріалі репертуарних творів.	До наступного заняття
15 тиждень / 2 год.	**Тема 6. Хорова дикція (2год.).** «Вокальність» літературного тексту й специфіка його вимови (орфоепія). Чітка вимова тексту у високій та низькій теситурах викладу, у різному темпоритмі, при різних динамічних відтінках, прискоренні чи сповільненні темпу. Хорова дикція залежно від характеру музики.	ПрактичнеСамостійна робота – 1 год.	1.Єгоров О.М. Теорія і практика роботи з хором. – К.: Музична Україна, 2007. − 132 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник). 2. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика) : Харків: ХНПУ, «Федорко». - 2018. 212 с.	Опрацювання теми на музичному матеріалі репертуарних творів.	До наступного заняття
16 тиждень / 2 год.	**Тема7. Драматургія твору. Усвідомлене та виразне виконання художнього змісту музичного твору.** Зв’язок між музичним та літературним текстами. Інтерпретація твору. Фразування. Загальна та локальні динамічні та смислові кульмінації. Гнучкість, рухливість відтворення динамічних нюансів. Емоційна виразність виконання твору. Охорона співацького голосу.	Практичне Самостійна робота – 0,5 год.	1.Єгоров О.М. Теорія і практика роботи з хором. – К.: Музична Україна, 2007. − 132 с. Режим доступу: Бібліотека Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка (1 збірник). 2. Плющик Є. В., Омельчук В. В., Федорченко В. К. Лекції з курсу «Хорознавство¬. 1-е вид. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 191 с.	Опрацювання теми на музичному матеріалі репертуарних творів.	До наступного заняття
	Екзамен				